ANY LIXV—BATALLADA 2295 BARCELONA 3 DE MAIG DE 1913

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fòra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

REVISTA GRÀFICA

El famós decret sobre l'ensenyança de la doctrina cristiana o *el parto de los montes.*

METEMPSÍCOSI CARCA

Lo que fou en vida.

Lo que'l fan ésser després de mort.

ÉXITS D'EN LA CIERVA

—María Santíssima...! Ara comprenc tots els horrors de la setmana tràgica.

La casta dels rèprobs

EL DECRET SOBRE'L CATECISME,

NOVA LLEI DE JURISDICCIONS

DESENGANYEU-VOS — me deia un bon amic, fa pocs dies, a la Cort;—nosaltres, els no-catòlics, estem *tolerats;* la veritat oficial és que no existim. Som una excepció, com els esguerrats; patim una malura perillosa per a la comunitat social. La funció de pensar és encara una funesta manía...—

El decret sobre l'ensenyança del catecisme en les escoles, en comptes d'ésser una reconeixença del dret de les heterodoxies, és una veritable *excomunió*. Una excomunió laica. L'heretge és una casta apart, com el jueu, com el *xueta* persistent encara a l'illa de Mallorca. El pare normal, el pare catòlic, no té de fer cap manifestació davant el mestre d'escola, per a que'l séu fill rebi la plena educació que li convé segons les seves idees. El pare no-catòlic ha de manifestar la seva condició, i com si digués: el meu fill és *gitano,* es moresc, és bastard, és masell, ha d'exposar-lo a les inferioritats naturals d'una classe que'l propi Govern considera excluida de la solidaritat nacional. Repareu-ho bé: no se li regoneix un *dret,* precisament. Se li imposa un *deure,* si vol que no siga tacada i violada la seva conciencia. De fet, això continúa la tradició castiça espanyola, la de l'espulsió de jueus i morescs, i aqueixa mà oficial, que senyala amb un estigma d'anatema el front dels infants, oferint-los a la crueltat natural dels tendres companyons, és una agressió de l'Espanya actual contra la futura, selecta i emancipada, és un martiri sancionat pel Poder, que segellarà d'heroisme els orígens mateixos de la nova ciutadanía.

Així, la disposició governamental de la *Gaceta* és un padró d'ignominia sobre persones que abans no tenien una nova llei excepcional per a signar-les, una nova llei de jurisdiccions per a regir-les.

Si la religió és cosa potestativa, és evident que ha d'ésser el catòlic, en tot cas, el qui exposi la seva condició de tal per a demanar a l'Estat una instrucció no contradictoria amb aquella fè. Ésser espanyol suposa, constitucionalment, la potestat de no ésser catòlic; millor dit, *la potestat d'ésser-ho.* Cal, doncs, que l'espanyol, quan presenti el séu fill a l'escola, manifesti si fa o no ús d'aqueixa potestat. (Això dins el criteri que autoritza al pare de familia per a decidir l'educació del fill, la formació del futur ciutadà; criteri que jo no puc admetre de cap manera com a principi absolut).

Ja fins avui, en els exàmens d'ingrés a la segona ensenyança, el pare de familia, si volía exceptuar el séu fill de l'examen de doctrina cristiana, era obligat a fer constar, documentalment, que no professava la religió catòlica. Un ciutadà espanyol intenta casar-se civilment: li és precís fer constar, en document públic, la no professió del catolicisme. (I ja s'ha recordat que'l propi comte de Romanones, en una d'aqueixes incongruencies curioses que formen la nostra política, volgué suprimir, de reial ordre, per al matrimoni civil, aquella obligació).

Però, literalment, en el decret sobre l'ensenyança del catecisme, hi hà inclosa una exclusió més radical que la dels creients no-catòlics. S'hi afecta el desconeixement de l'existencia dels qui no professen cap religió positiva: deistes purs, ateus, indiferents o irreligiosos. De manera que nosaltres, per exemple, no trobaríem medi legal per a exceptuar de l'ensenyança de la doctrina catòlica els nostres fills, com no fos una hipocresía, una mentida: la ficció de professar una altra religió. I com, precisament, de cada dia més, el sentit de la vera *religiositat* s'emancipa de la *religió,* de la professió externa d'un culte, de la *grimace* inconscient i supersticiosa, resulta que'l sentiment religiós queda excluit per la sensació cultual, i la veritat és vençuda per la simulació i l'aparença...

El decret ratifica també l'esclavitut mental dels mestres, perque'ls renova l'imposició d'ensenyar la doctrina. L'espanyol que, en ús del séu dret plenissim, comú a catòlics i heterodoxes, vulgui adoptar la noble professió de mestre, se veurà forçat, si no és catòlic, a violentar la seva conciencia, i en l'escola normal li serà obligatori l'estudi del catecisme, i en l'escola que després regenti li serà forçosa la seva ensenyança. De rès haurà servit la fervent exposició que firmaren els catedràtics espanyols emancipats, demanant el respecte a la conciencia del mestre primari, com va demanar-lo eloqüentment a l'Ateneu de Madrid, en una de les conferencies pedagògiques, el benemèrit senyor Cossio.

I a tot això, imagineu els planys indignats que llançaría l'Esglesia si els Estats heterodoxes imposessin a llurs ciutadans catòlics, en justa repressalia, un idèntic criteri pedagògic i social a benefici dels lliurepensadors!

L'Esglesia ha arribat al grau extrem de la degradació: fia la seva propia llibertat i els séus drets a la natural superioritat política de l'adversari. Es una intransigencia que viu a costa d'una generositat... Ja deia el significatiu Lluís Veuillot: «Nosaltres us demanem llibertat en nom dels vostres principis, i us la neguem en nom dels nostres».

GABRIEL ALOMAR

Tornem-hi, que no ha estat rès

HEU sentit? Ja tiren. A Melilla, el moro, siga perque ha acabat la feina del camp, siga perque ha acabat la paciencia, o siga per lo que siga, torna a disparar sobre els soldats espanyols. A Madrid, la nova, ens l'han donada a dosis. Primer, eren dos morts; després, quatre; més tard, quatre i quatre ferits; en fi, que al Marroc les coses tornen a embolicar-se. No val dir que'l fet no té importancia, que ha sigut una agressió isolada de quatre bandolers fugitius de les tropes franceses; la qüestió és que torna a córrer la sang, que'ls telegrames diuen que altre cop, no sabem on ni ens importa el lloc, funcionen els *pacos,* i que'l Govern té el projecte de guarnir a Melilla amb vintitrès-mil homes, quinze-mil a Ceuta i a Tetuàn, i sis-mil a Alcàzar i Larache; total, cinquanta-mil homes, que ja formen un exèrcit. Aquests símptomes no són pas gaire tranquilitzadors. Ja'ns cal ben bé tot un renaixement de patriotisme realitzat per tots el medis, desde els batallons infantils fins als xicots exploradors, que tots tiren a lo mateix; això és: acostumar-nos a ésser soldats per a que les guerres no'ns esgarrifin i les prenguem amb paciencia, com un esport violent. Sembla que's comença a preveure que al Marroc mai farem nèt i que, creient an en Melquiades Alvarez i a en Cambó i a molts d'altres que ja ho havíen dit abans que ells, s'acosta l'hora d'aliar-nos en el precís moment que les nacions europees estàn a punt de tirar-se els plats pel cap. Això significa que caldrà treure diners del poble i sang del poble. Molt bé. *España Nueva* publicà un article, titulat *El presupuesto de la muerte. El Socialista* un altre, *Hacia nuevos desastres.* Els estimats confrares estàn a l'aguait, contrastant amb la tranquilitat de la majoría de la Premsa, que no's preocupa més que de clamar regeneració, cultura i conquestes interiors, quan hem perdut, però que no preveu lo que podem perdre si ens deixem enganyar altre cop per la sang bullenta que, com a bons descendents del Cid Campeador, tenim els espanyols.

Els trets de Melilla poden ésser un preludi. Sovint, les coses greus, comencen per poca cosa, i nosaltres, com les feres, amb una mica de farum de sang i de pólvora ens emborratxem de mala manera i ja no oim la vèu de la raó. Aconsellem al poble que servi la sang freda i procuri també servar la borsa d'un possible atentat. Uns presupostos fets amb mires a les aventures guerreres ens menacen tant o més que'ls mateixos rifenys. A dintre casa, entretant, el pa va escàs, l'instrucció va escassa i tot resta tristement, lo mateix que després del desastre colonial, quan se parlava tant d'una vida nova i es feien projectes de reconstruir-ho tot, desde l'agricultura fins a l'exèrcit.

Han passat els anys i som els mateixos. Sols el foment del patriotisme ha sigut promogut paral·lelament a les curses de braus. Un modern Quixot pot eixir a qualsevol hora, magre i trist, a batre's amb els molins de vent, sense que ningú ho trobi estrany i fins siguent aplaudit amb entusiasme.

Es que Espanya no té remei o és que no hi hà esma per a cercar-lo?

A Melilla tiren. Anirem a Melilla, amb més braó, i després cap allà on convingui, que per això hem nascut: per a servir de blanc de totes les traidories i de tots els bandolers de l'Africa i de l'Europa.

X. X.

Guia de l'espanyol a París

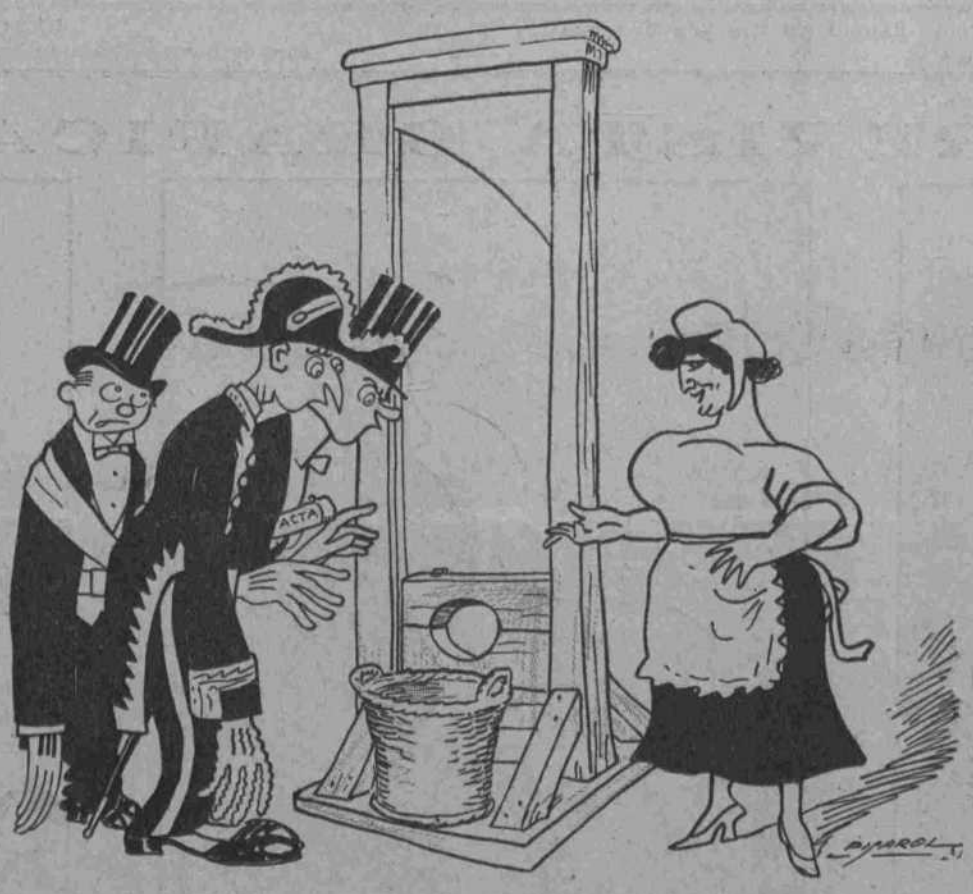

—Veuen? Amb això tallem el coll als *apaches.*
—Ah, sí?... Caram! Digui que ho fan molt fort en aquesta terra...

Lo que prevéiem

A sortit ja la famosa disposició referent a l'ensenyança de la doctrina cristiana i ha resultat lo que ja ens pensàvem: una tontería que ha vingut a empitjorar les coses.

La fingida indignació dels reaccionaris ha sigut una maniobra habilíssima. La gent s'ha entretingut una bona temporada; en Romanones ha passat una colla de mesos fent que feia i no fent rès; els babaus han badat molts dies esperant la promesa empenta radical del comte demòcrata, i els diaris han tingut tela per a omplir d'insubstancials disquisicions les seves columnes. I al cap-d'avall, de tant soroll i de tanta espectació, ha sortit un cent-peus que crea dificultats a la llibertat que tot-hom se prenía d'ensenyar o no doctrina i d'apendre o no lliçons de catecisme.

Si algú tenía fè en la democracia del comte de Romanones, ja l'haurà perduda. A nosaltres no'ns ha enganyat de rès, perque de molt temps hà que estàvem convençuts de la completa buidor que, deixant apart l'ermilla, distingeix a l'il·lustre cabdill del partit liberal. L'haver arribat al lloc que ocupa no és cap mèrit, tenint en compte la gent que capitaneja.

Ja té tot-hom el profond convenciment de que la causa de la Llibertat no pot esperar rès de bo del Govern actual, i và vertiginosament a la posta la bona estrella d'en Romanones. No ens estranyaría una pròxima caiguda, perque no pot durar lo que no té consistencia. A nosaltres ens alegraría, i no és pas la primera vegada que ho diem. Homes com l'actual cap de Govern no poden enganyar-nos mai, perque mai n'hem esperat rès absolutament de bo.

Que s'apuntin aquest altre *tanto,* que en aquest cas és una garrotada, els que esperaven quelcom de profit del Govern que patim. Ha passat lo que prevèiem, i la mida que havía de lliurar a les conciencies ha resultat un monstruós pas endarrera.

JEPH DE JESPUS

ÚNICA SOLUCIÓ

Després de l'ensarronada
del famós i decantat
decret sobre la doctrina
—molt preàmbul i, al final,
ha sigut com una truita
sense ous, rès entre dos plats,—
sembla impossible que encara
pugui haver-hi algú capaç
de creure els cants de sirena
de nostres buits governants.
Ells tenen sempre a la boca
la paraula «llibertat»,
però no són, en essencia,
ni carlins, ni lliberals,
ni rès més que una pandilla
de vius que s'han enfilat
fraudulentament al carro
i els dol que hagin de baixar.
Per xò tots els séus esforços,
ses promeses i afalacs,
entranyen sols una idea:
que'l carro vagi tirant.

I, hi hà que desenganyar-se,
això dura i durarà
fins que'l poble's decideixi
del carro a treure el matràs
i, alçant els braços, els volqui
pel darrera a tots plegats.

VERDUM

SONATA III

SANTA nit tingueu, amics. Tu, Rafel, porta cafè.

Sí, sense rom. Ja hem renyit amb les begudes alcohòliques.

Què'm dieu, de nou? I ara! En Romanones dictant coses anti-clericals?... Mentida!

Que no és mentida, dieu? Mai, mai, en aquesta vida, diré d'aquesta aigua no'n vull beure. Amb això, ja us ho dono. Mentida, no.

Ara, escolteu:

Jo m'he empescat un sistema, un bell sistema per a resoldre la tant debatuda qüestió del catecisme en les escoles.

Nèt i clar.

Sembla impossible que me l'hagi empescat jo, carallot com sóc i sense modes ni vergonya!

Ai!... Ha estat així. Que còm és? Molt senzill.

El pare-nostre obligatori.

Mireu:

«Pare nostre, que esteu en lo cel; santificat siga el vostre sant nom; facis la vostra voluntat, així en la terra com en el cel. Nostre pa de cada dia, doneu-nos-el, Senyor; perdoneu les nostres culpes, com nosaltres perdonem als nostres deutors, ara i en l'hora de la mort».

Eh? Qui és valent per a tenir-hi rès que dir?

Vostè és moro?

—Sí.

—Molt bé. Pare nostre, etc.

. . . . . .

Vostè és jueu?

—Sí.

—Molt bé. Nostre pa de cada dia... Hi té rès que dir?

—I ara!

. . . . . .

—I vostè, què és?

—Jo? Budhista.

—Admirable!... Perdoneu les nostres culpes, com nosaltres perdonem als nostres «acreedors».

—Ja! ja! ja!

—Ah! No fem bromes, ximplet.

—Es que ara'm faig compte del teu catolicisme.

—Burret!

—Ja! ja! ja!... Naturalment que podries perdonar-los, als teus deutors, si els teus anglesos te perdonaven a tu.

—Mala bestia maleida! Calla, calla. No sabs còm acaba el pare-nostre?

—No.

—Dient «amén».

—I això és...?

—La quinta de les quatre regles de la gramàtica parda.
—No t'entenc.
—*Malo!*
—Home!...
—*Malo!*
—Es que... sabs?...
—Molt bé! Acabem la comedia. Això que't contava, del pare-nostre, són bromes, com ho són els decrets de Foment o Instrucció pública.
. . . . . .
Si vols un noi lliberal te l'has de fer a casa, i encara anar-hi amb molt compte.
Perque, mireu, bons amics. Sembla que teniu una raspeta alegre i de... deixa'm encendre, eh? Doncs, bé; se confessa als jesuítes.
Si ens ho tenen minat tot.
Després diràn que fa riure, això de la reacció.
Ells, que riguin. Quan, un dia, se'ls faci monja la filla, riurem els que som a fòra.
I ara, prou. Si em voleu creure, lo de sempre: pare-nostre, pagar el gasto i cap a casa.

MORITZ IC

No s'han enterat de la protesta d'en Jaumet contra'l decret-llufa d'en Romanones?
Entre altres coses salades, diu això, l'expressat document:
«Advierto, desde hace algún tiempo, cierto afán de desnaturalizar España, política y religiosamente, imponiendo exóticos extranjerismos que repugnan al pueblo español, tan amante de sus tradiciones, de su personalidad y de su independencia.
Para luchar contra esta orientación, como para defender los sagrados principios que integran nuestra bandera, siempre ocuparé mi puesto, y la España católica puede disponer hasta de la última gota de sangre que circula por mis venas; sangre legítima de los Borbones y Austrias que hicieron grande y señora del mundo á la patria querida, llevando como enseña pregonera de sus triunfos el símbolo redentor de la Cruz.
Lo juré hace dos días ante la Virgen que ha presidido la grandiosa manifestación de la lealtad tradicionalista que acaba de realizarse; lo juré de nuevo al pisar esta tarde tierra española, tierra que tanto amo y que deseo cubra mis cenizas.
Las nobles damas que iniciaron la viril protesta contra el decreto de la doctrina, los caballeros de las órdenes militares que arrostrando las iras del Gobierno han censurado esta lamentable disposición, el gran pueblo católico ultrajado, reciban mi saludo y felicitación más entusiasta.
A su lado estoy y al frente de ellos estaré para vencer ó para morir cuando el interés supremo de la Religión y de la Patria lo exijan.»
En Jaumet contra en Romanones, i en Romanones contra en Jaumet!
Quin parell de comediants!

Conversa pescada en una barbería dels Josepets:
—Ja ho sab que ahir, al Coll, hi va haver una *merienda* radical?
—Ah, sí?... I en Lerroux, què?
—En Lerroux, rès.
—Com que ja'n deu estar tip d'aqueixes moixigangues del partit...
—Ui! N'està fins al *Coll*.—

Pels *Madriles*, l'altra tarde,
diu que corría la *voz*
que en Cambó serà ministre
i que và a Governació.

—

Al saber-ho, en Sol i Ortega,
diu que va dí: —Abans sóc jo!...
Perque és natural i lògic
que, després de l'Alba..., el Sol.

L'«Institut Agrícola de Sant Isidre» aboga també a favor de l'ensenyança obligatoria de la doctrina.
Ja, ja.
Encara que no ens ho haguessin jurat, ho hauríem cregut així mateix.
Qualsevol cosa se'n pot esperar dels pagesos que fan créixer les faves amb pare-nostres i les patates amb ave-maríes.

Un contrassentit.
En el judici de faltes, celebrat pels successos ocorreguts amb motiu d'haver anat uns quants joves nacionalistes a la redacció del periòdic monàrquic *Acción*, a demanar explicacions per un article publicat en dit periòdic, el fiscal ha posat una penyora de cinc pessetes al director perque, encara que descarregat, portava un revòlver.
Això demostra que'ls que fan *Acción* no són homes de ídem.
Perque, ésser d'*acció* i portar un revòlver descarregat, no fa guerrer.
No'ls sembla?

Un carreter bastant gras tenía el carro encallat al mig del carrer i no deixava passar el cotxe d'un canonge.
—Au! Enllestiu!—li cridava el cotxer del mossèn.
L'altre somreia fent l'orni, sense respondre.
A l'últim, empipat, el canonge treu el cap per la finestra i dirigint-se al carreter panxut exclama:
—Mestre, podeu estar gras, però d'educació en teniu poca.
—Ja ho crec!—respòn el carreter.—Com que de l'aliment ens en cuidem nosaltres mateixos i l'educació ens la donen vostès...

Acaba de morir en aquesta ciutat el director d'*El Noticiero Universal*, don Joan Peris-Mencheta, fill del veterà periodista don Francisco.
Era el finat persona que gosava de grans simpatíes i que pel séu talent, activitat i altres dots personals, ocupava un lloc ben distingit en la societat i en la Premsa barceionina.
Ha mort jove, quan tot li somreia, víctima d'una traidora malaltía.
A la seva inconsolable familia i als redactors de nostre company *El Noticiero Universal*, la més sincera expressió del nostre condol.

Lo del catecisme

Ja havem vist el decret!... Ja tota Espanya
coneix fins on arriba el bon humor
del graciós saltimbanqui
que, per casualitat, porta el timó
de la nau de l'Estat!... Si el vell Sagasta
resucités, quin goig
tindría a l'observar que encara duren
els séus procediments trampejadors!...

«La religió—ve a dí el decret del comte—
s'ensenyarà a tot-hom;
però, si es dóna el cas que algún alumne
no sab bé la lliçó,
el senyor professor farà els ulls grossos
i, somrient, deixarà tranquil al noi.»
Aquesta és la reforma formidable,
la gran revolució
amb que'ns sorprèn el fresc d'en Romanones,
després d'un mes o dos
d'anades i vingudes i consultes
als millors filosops,
als bisbes i arquebisbes
i a tots els comitès de la nació.
Per a arribâ a donâ aquesta miseria,
que no té cap valor,
ha fet escriure trenta-mil articles,
ha motivat setanta reunions,
s'ha barallat amb comtes i marquesos,
ha obligat a entrâ en foc
a un exèrcit de faldes,
ha causat un trastorn
a una barbaritat de llars pacífiques...
I total, ja ho hem vist: rès, un bunyol.

Però—fem-li justicia, a en Romanones—
no és, per ventura, això,
lo que l'home, en el fons, se proposava?...
Tot aquest alborot,
tenía, en realitat, cap altre objecte
que alarmâ i fer soroll
i entretenir al *pueblo soberano*,
perque aquest, candorós,
pensant amb el problema de l'escola,
no vegés els *pastels* de tots colors
que'l comte, astut, prepara,
ni s'adonés de que no tenim Corts,
ni Govern que, en efecte,
mereixi dû aquest nom?...

Fa mig any que ell és l'amo,
i què li ha dat, al poble?... Rès: sermons.
En canvi, mai s'oblida de buscar-li,
d'una manera o altra, distracció.
La vinguda dels moros de Melilla,
les proves oficials d'un barco nou,
el plet del Van-der-Goes,
els missatges romans d'en Calbetón,
el banquet dels amics de Sa Excelencia,
el conflicte grrrandiós
del catecisme en les escoles públiques...
Què deurà inventar-se, ara, el bon senyor,
per distreure, durant quinze o vint dies,
als mansos espanyols?...

C. GUMÀ

Cassà de la Selva, 28 d'Abril.

Fa ja alguns anys que tenim fundada una germandat de caràcter purament neutral, la qual consta d'alguns cents socis, obrers en gran majoría.
Aquesta germandat fa grans sacrificis per a mantenir a vinticinc inútils pel treball i constantment a un bon número de malalts.
Ja fa alguns anys va obrir els braços a una colla d'inútils i vells desemparats, procedents d'una altra germandat que forçosament hagué de disoldre's per manca de recursos.
Ara, que, degut als molts sacrificis, ha lograt posar-se en condicions de veritable vida, surt un senyor que vesteix hàbit—no fill del poble,—amb el plan, ja concret, de formar-ne una altra consemblant a la nostra.
Això ha produit molta indignació i tristesa, a la vila, per temença a les fatals conseqüencies que poden sobrevenir a la nostra.
Enterada d'això la digna junta directiva, composta de lliberals i catòlics, va personar-se a casa d'aquest... gran senyor, per a demanar-li explicacions i demostrar-li el mal efecte que produía, en el poble, la tal nova. Mes, el representant d'aquell Crist que tant estimava als pobres, ratificà la noticia, no avenint-se a retirar el séu projecte; afegint que sols el retiraría amb la condició de que la nostra germandat reaccionés envers les costums antigues, que consistíen en cerimonies religioses que pagava la societat. Va manifestar, també, que'ls malalts podíen esperar vuit dies a cobrar, en lloc de dos, com ara s'usa, «perque vuit dies—diu ell—tot pobre pot passar-los sense treballar». Quan va compendre que amb aquesta declaració havía ficat els peus a la galleda, va recomanar als presents que guardessin secret de lo manifestat per ell; però, com la junta va ésser interrogada pels socis, va saber-se la veritat.
Què us sembla, obrers catòlics i no catòlics, del comportament d'aquest representant de Déu?
Es aquell mateix que va firmar un telegrama de felicitació al govern d'en Maura, quan els successos de Juliol.

Vendrell, 28 d'Abril.

El dijous de la setmana passada va verificar-se en aquesta vila la primera comunió dels infants, els quals, acompanyats de les seves mares, anaven per totes les encontrades de la població, presumint els nous i llampants vestits.
Jo crec que això, més que altra cosa, serveix per a ensenyar-los a ésser vanitosos i posar-los-hi, ademés, un tou de llana al clatell.
No sería més profitós que'ls diners que's gasten per a fer la primera comunió els esmercessin en l'emancipació dels séus cervells?

Sabadell, 1 de Maig.

El dia 29 del passat Abril va tenir lloc, en l'estatge del «Centre lírico-dramàtic», una reunió de varies entitats obreres i instructives.
En aquesta reunió va tractar-se del projecte de fundar un observatori en el cim de Sant Llorenç del Munt, elegint-se la comissió encarregada de portar els treballs a cap.
Suposem que l'iniciativa la veuràn amb bons ulls tots els sabadellencs i que seràn moltes les persones de cabals que li prestaràn la seva ajuda moral i material.

PRIMER DE MAIG

Per al proletariat universal, és el primer de Maig un dia d'alegría o un dia de dol? Sobres això discutíen temps enrera els socialistes i els anarquistes. Que era dia d'alegría deien els primers. Que era dia de dol deien els últims. Bisantina disputa!
El primer de Maig és dia d'esperances. En ell se barregen la joia i el dolor, les promeses de redempció futura i les realitats de millorament amb les angunies i miseries del present i del passat.
Dia d'esperances és, i ben posat està en la primavera de l'any, entre la vida nova de la naturalesa feconda, entre les tebiors del bon temps. La festa obrera és l'afirmació anual de la creixent força obrera, la gran revista de l'exèrcit immens del proletariat. «Som aquí!», diuen els treballadors a la societat vella. I ofereixen el grandiós espectacle d'un exèrcit que té'l triomf segur.
Sí: la victoria obrera és segura, la transformació social inevitable. No pot preveure's avui la forma exacta de la societat nova. Es possible que aquesta difereixi considerablement de l'arquitectura que n'han donat els teoritzadors de la qüestió social i que han concebut les forces militants de l'obrerisme. Però això tant se val. Se realitzarà la transformació, avui ja en marxa, per més que no's pugui preveure encara la linia d'evolució que seguirà. La societat nova no representarà la justicia ni el benestar, però sí l'acostament al benestar i a la justicia.
El capital, en la seva forma històrica, està destinat a morir. El règim capitalista desapareixerà, com desaparegueren el règim d'esclavatge de l'Edat antiga i el règim de servitut de l'Edat mitjana. Es la llei que imposa el desplegament gradual de la conciencia de l'home. Vèus de justicia i crits de revolta anuncien ja el règim nou.
Mes, al transformar-se la societat, no tots els séus valors han de perdre's. Entremig dels sofriments i dels egoismes del règim caduc, ha viscut una flor delicada i preciosa: la cultura. De l'enderroc social que ha de venir, cal salvar la cultura, tresor del món humà, capital de l'esperit. Si així no fos, si l'adveniment de la societat nova trepitgés aquesta flor dels segles, que dóna a la vida el séu més alt sentit i a l'ànima la més gran de les fruicions, una ona de barbarie s'ho emportaría tot i caldría la dura feina de nous segles per a refer el tresor perdut.
Cridada a donar nova forma a la societat dels homes, la classe obrera ha d'anar aixecantse individualment i col·lectivament a l'alçada de la seva missió gloriosa. En aquesta ascensió, el primer de Maig marca l'esgraó de cada any. Entre amors i odis, menaces i planys, dolors i alegríes, aquesta festa de primavera senyala al proletariat el camí de llum de les esperances.

A. R. I V.

La Junta Municipal de l'U. F. N. R. ha declarat oficialment que «té en un alt concepte l'honorabilitat de tots els regidors de la nostra Casa Gran».
Era de preveure que l'aldarull acabaría així.
Quedem, doncs, en que'ls regidors d'ara, com els de totes les èpoques de caciquismes i *tarugos*, són uns angelets bufadors, plens de candor i d'ignocencia...
O uns *manos* que, quan cobren, tenen la precaució de no estendre rebut.

Agressió número mil i una.
Els moros de Melilla tornen a fer de les seves. Ara, en plena pau, ens han causat quatre morts i bastants ferits.
Aquí hi ve bé, com mai, aquella frase estereotipada:
«Nuestro porvenir está en Africa».
La deixem així, en castellà i tot, per a que faci més *tropa*.

Batuces.
Entre radicals i jaumistes del morro fort hi ha hagut una greu col·lissió a Huesca.
Tractant-se d'aqueixa gent, no'ns estranyen les *refriegas*.
Entre jaumistes i radicals, aquestes coses passen

tant aquí com al Masnou,
tant al Masnou com a Huesca.

Perque negres i rojos són la *huesca* del pecat.

Escriuen de Malta que una de les cerimonies més solemnials del Congrés Eucarístic ha sigut la benedicció del mar.
Ara sí que les viles costaneres no ploraràn per aigua beneita.
I s'hauràn acabat els naufragis, perque'l mar serà sempre més una bassa d'oli...
D'oli beneït.

Els joves republicans que segueixen les orientacions (?) de l'il·lustre penell Melquiades Alvarez, amb motiu de la Festa del Treball, han fet una excursió a Sant Joan Despí.
Còm?
A Sant Joan Despí, els reformistes?
Encara no estàn prou despi...stats?

Amb motiu de la visita d'en Cierva als séus correligionaris gallecs, a Coruña hi ha hagut mitja revolució.
Mitja rai!; poden estar contents.
Segons on anés, hi sería tota.
I, sinó, que ho provi, el valent dictadoret.

Dilluns passat va haver-hi processó pels barris de Santa María.

Per la salut del Sant Pare

(UN DIALEG AL VATICÁ)

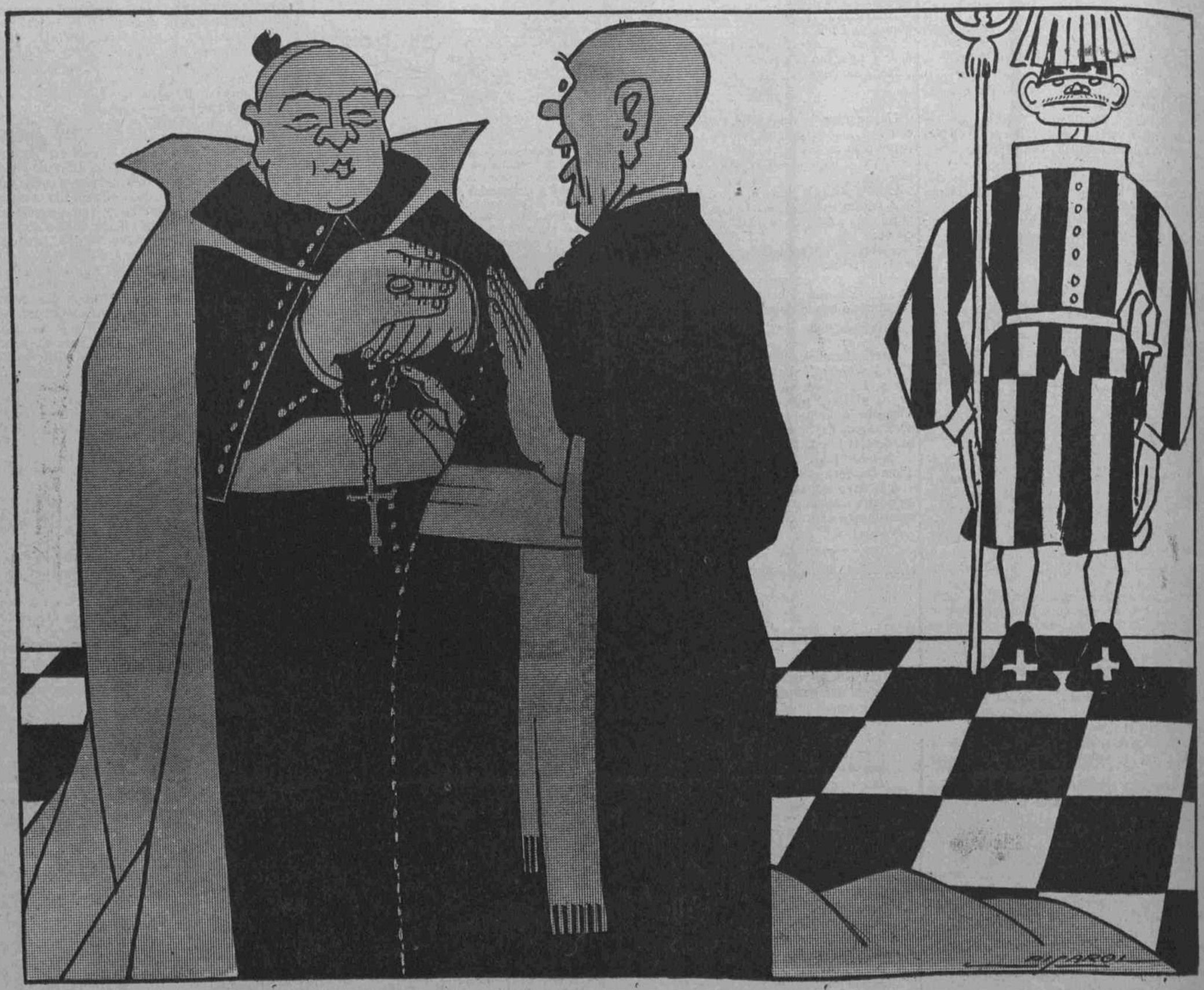

—D'ahir a avui ha millorat bastant; sí, sí, té el cap molt clar...
—Fins té el cap clar?... Després diràn que'l cel no fa miracles!

Per a demà, diumenge se n'anuncía una altra pels barris de la Catedral.

Abans no hi havía processons més que per Corpus, i, encara, escasses. Però, d'ensà que manen els lliberals *enemics* de l'*Esglesia*, la cosa ha canviat.

No més se prohibeixen les de caràcter cívic, sobre tot quan els que les organitzen són obrers i és per a demanar una engruna de llibertat.

La colla dels reconsagrats, fidels almogàvers del cabdill Martí Julià, ha celebrat la festa del primer de Maig amb una berenada a la font del Lleó.

Era la font més indicada.

Feres amb feres.

Nova satisfactoria.

«El señor Obispo, doctor Laguarda, sigue mejorando notablemente, al punto de que ayer abandonó ya el lecho».

Conseqüencies del decret sobre l'ensenyança religiosa.

La veritat és que'l *cataplasma* d'en Romanones era capaç de calmar el floronco més *irritat*.

Conseqüents amb les idees.

Els jaumistes que anaren a Lourdes a cercar les despulles del sanguinari Tristany, amb l'escusa de saludar a don Jaume, varen fer deturar el tren, retrassant la marxa quinze minuts.

Els de la boina, sempre tant amics del progrés!

Diàleg entre un solter i un casat:

—Còm te va, el matrimoni?

—Bé, però m'enfada que la dòna tot el dia és a Sant Just, a confessar-se. Si ho arribo a sapiguer...

—Què? No t'hauríes casat?

—No. M'hauría fet capellà de Sant Just.

Minucies

Per a adquirir un bon quadro
no troba diners la gent.
Tants que a Espanya en sortiríen
per comprâ un barco dolent!

—

Fent-s'ho sols, molt bé marxaven
els quatre Estats dels Balkans.
Les coses dels nois s'espatllen
quan s'hi barregen els grans.

—

Valents que, exposant la vida,
treieu del foc les castanyes,
ja vindràn, quan siguen tretes,
les potencies a menjar-se-les.

PEP DELS EMBUTS

A LO INSERTAT EN EL NUMERO 2290

1.ª XARADA I.—*Cartera.*
2.ª ID. II.—*Catarina.*
3.ª JEROGLÍFIC.—*Escena.*

XARADES

I

Amb molt de *terça* invertida,
un veí de *Tot* anà
fins a *Tercera-primera*
amb una *hu-dos* a la mà.

II

Primera-tres, en el sostre;
ma *segona*, és animal,
i mon *tot*, amb salsa o sense,
a mi m'agrada bastant.

P. QUERALTÓ TOLOSA

CONVERSA

—On vas, Andreu?

—A casa d'una senyoreta que'm té encarregat portar-li, diariament, noticies d'un guerrer invencible.

—No puc saber qui és, aquesta senyoreta?

—Mira si ho pots saber, que per poc que repassis lo que t'he dit trobaràs son nom.

V. BUSCATO T.

Cavallers: G. E.: Llargueja bastant; però, vaja, si l'espai ho permet, quasi bé li asseguro que sí.—P. C. i J. H. (Santiago de Xile): Rebudes les comunicacions, i tantes mercès.—Celso Sais: Està pèssimament escrit, tot això. Cregui'm, compri's una bona gramàtica i, sobre tot, el *Vocabulari Ortogràfic* d'en Rovira i Virgili.—M. H. (Vendrell): Pot-ser sí, perque és curteta; gran condició per a tota correspondencia.—Joan Vidiella: Com que m'agrada encoratjar als aprenents, aquí và un fragment de la seva poesía:

«Tot respira, tot té vida, tot somriu
en els mesos ardorosos de l'estiu».

El pensament no és gaire nou, però la forma no pot ésser més justa. Té tot el calent dels redolins de l'Edat Mitja.—Varis aficionats: Extractarem la noticia, la qual, si no's presenta cap contratemps, s'insertarà en secció corresponent.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.ª